

کتابخانه‌های سمپاد

و روند افزایش سرانه کتاب

جواد ازه‌ای

در سال تحصیلی ۱۳۷۵-۱۳۷۴، هشتاد و هشت کتابخانه مراکز سمپاد، با ۲۹۰۸۳۱ جلد کتاب، سرانه‌ای معادل ۱۱/۹۵ جلد را برای هر دانش‌آموز در اختیار داشتند، اما افزایش مجتمع‌های آموزشی از ۴۰ شهر، در این سال به ۴۹ شهر تا سال تحصیلی ۸۴-۱۳۸۳، در طول دهسال، مانع نشد که این سرانه به بیش از دو برابر - با وجود افزایش تعداد مراکز و تکمیل تدریجی ظرفیت مدارس گشایش یافته در طول چند سال قبل - برسد.

سمپاد تغییراتی از سال قبل در نحوه محاسبه تعداد کتابخانه‌های مراکز داده است. هر چند از نظر تعداد کتاب با این نحو محاسبه تغییری رخ نداده، اما تعداد کتابخانه‌ها کمی کاهش یافت؛ بدین معنی که کلیه مراکزی که کمتر از ۴ کلاس در پایه دارند، در هر جنس با ادغام تعداد کتب مقاطع راهنمایی و دبیرستان یک واحد آموزشی در نظر گرفته می‌شوند، هر چند همانند یزد و همدان و ... برای هر جنس دو واحد آموزشی مجزا و طبعاً دو کتابخانه مجزا داشته باشند.

● تعداد کتابهای کتابخانه‌ها

○ در سال ۸۴-۱۳۸۳ در مقایسه با سال قبل، تعداد کتابخانه‌های با بیش از ۲۰,۰۰۰ جلد کتاب از یک مرکز به دو مرکز افزایش یافت. وضعیت افزایش کتاب در این سال نسبت به سال قبل را می‌توان «مطلوب» ارزیابی کرد. کتابخانه‌های با بیش از ۱۶,۰۰۰ جلد، از ۴ مرکز به ۷ مرکز، کتابخانه‌های با بیش از ۱۲,۰۰۰ جلد از ۱۳ مرکز به ۱۹ مرکز و کتابخانه‌هایی که بیش از ۱۰,۰۰۰ جلد کتاب داشته‌اند

از ۲۲ مرکز به ۳۶ مرکز افزایش یافته است. به علت افتتاح مراکز جدید، «گنبد» و «سیرجان» پائین‌ترین تعداد کتاب را داشته‌اند، در صورتی که مراکز «رفسنجان» با وجود جدیدالتأسیس بودن، با بیش از ۲۰۰۰ جلد بالاتر از این شهرها قرار دارند (جدول‌های ۱ و ۴).

جدول ۱- مقایسه تعداد کتب کتابخانه‌های مراکز سمپاد در نیمه اول سال ۸۳ و ۱۳۸۴

در سال تحصیلی ۱۳۸۳-۸۴				در سال تحصیلی ۱۳۸۲-۸۳				تعداد کتب کتابخانه
درصد	فراوانی تجمعی	درصد نسبت به کل	تعداد مراکز	درصد	فراوانی تجمعی	درصد نسبت به کل	تعداد مراکز	
۱/۸۳	۲	۱/۸۳	۲	۰/۹۷	۱	۰/۹۷	۱	بیش از ۲۰۰۰۰
۲/۷۵	۳	۰/۹۲	۱	۲/۹۱	۳	۱/۹۴	۲	از ۱۸۰۰۱ تا ۲۰۰۰۰
۶/۴۲	۷	۳/۶۷	۴	۳/۸۸	۴	۰/۹۷	۱	از ۱۶۰۰۱ تا ۱۸۰۰۰
۱۰/۰۹	۱۱	۳/۶۷	۴	۷/۷۷	۸	۳/۸۸	۴	از ۱۴۰۰۱ تا ۱۶۰۰۰
۱۷/۴۳	۱۹	۷/۳۴	۸	۱۲/۶۲	۱۳	۴/۸۵	۵	از ۱۲۰۰۱ تا ۱۴۰۰۰
۳۳/۰۳	۳۶	۱۵/۶	۱۷	۲۱/۳۶	۲۲	۸/۷۴	۹	از ۱۰۰۰۱ تا ۱۲۰۰۰
۳۹/۴۵	۴۳	۶/۴۲	۷	۳۵/۹۲	۳۷	۱۴/۵۶	۱۵	از ۸۵۰۱ تا ۱۰۰۰۰
۶۳/۳۰	۶۹	۲۳/۸۵	۲۶	۵۵/۳۴	۵۷	۱۹/۴۲	۲۰	از ۷۰۰۱ تا ۸۵۰۰
۷۹/۸۲	۸۷	۱۶/۵۱	۱۸	۷۷/۶۷	۸۰	۲۲/۳۳	۳۱	از ۵۵۰۱ تا ۷۰۰۰
۸۹/۹۱	۹۸	۱۰/۰۹	۱۱	۹۱/۲۶	۹۴	۱۳/۵۹	۱۴	از ۴۰۰۱ تا ۵۵۰۰
۹۲/۶۶	۱۰۱	۲/۷۵	۳	۹۶/۱۲	۹۹	۴/۸۵	۵	از ۲۵۰۱ تا ۴۰۰۰
۹۶/۳۳	۱۰۵	۳/۶۷	۴	۱۰۰	۱۰۳	۳/۸۸	۴	از ۱۵۰۰۱ تا ۲۵۰۰
۱۰۰	۱۰۹	۳/۶۷	۴	-	-	-	۰	کمتر از ۱۵۰۰ جلد

● سرانته کتاب

میانگین کل سرانته کتاب در سال ۸۴-۱۳۸۳ نسبت به سال قبل با یک افزایش ۱/۷ درصدی از ۲۱,۶۳ به ۲۳,۳۳ جلد رسیده است. این افزایش با وجود افزایش تعداد دانش‌آموزان مراکز، که از ۳۸۲۶۴ دانش‌آموز در سال قبل به ۳۹۷۷۲ در سال ۸۴-۱۳۸۳ رسیده است، قابل توجه می‌باشد. لذا در حالی که درصد افزایش دانش‌آموز نسبت به سال قبل ۳,۹۴ درصد است، افزایش سرانه کتاب ۷,۸۶ درصد می‌باشد که همراه با یک افزایش ۱۲,۱۲ درصدی نسبت به کل کتابهای مراکز، یعنی ۱۰۰۳۰۶ جلد کتاب جدید در مراکز است (جدول ۲).

○ لازم به یادآوری است در سال ۱۳۸۳ تعداد کتب ارسالی از ستاد مرکزی سمپاد جهت کتابخانه‌های قدیم و جدید، جمعاً بیش از ۴۶۰۰۰ جلد بوده است که نزدیک به ۴۵ درصد این افزایش را در برمی‌گیرد و ۵۵ درصد بقیه توسط خود مراکز تهیه شده است.

جدول ۲- افزایش سرانه کتاب، دانش‌آموز و کل کتابهای کتابخانه‌های مراکز سمپاد و

همینطور درصد افزایش در طول سالهای ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴

سال	سرانه کتاب		دانش‌آموز		کل کتاب مراکز	
	تعداد	درصدافزایش	تعداد	درصدافزایش	تعداد	درصدافزایش
۱۳۷۶-۷۷	۱۳/۴۱	۷/۴۵	۳۰۲۵۱	۹/۴۲	۴۰۶۶۰۸	۱۷/۸۳
۱۳۷۷-۷۸	۱۳/۶۴	۱/۰۷	۳۳۶۰۰	۱۱/۰۷	۴۵۸۳۵۷	۱۲/۷۳
۱۳۷۸-۷۹	۱۴/۸۷	۹/۰۲	۳۵۳۹۵	۵/۳۴	۵۲۵۵۱۹	۱۴/۶۵
۱۳۷۹-۸۰	۱۵/۹۳	۷/۱۳	۳۶۵۴۲	۳/۲۴	۵۸۲۳۸۲	۱۰/۸۲
۱۳۸۰-۸۱	۱۶/۹۸	۶/۵۹	۳۷۰۹۰	۱/۵۰	۶۳۰۱۵۱	۸/۲۰
۱۳۸۱-۸۲	۱۹/۳۲	۱۳/۷۸	۳۷۳۱۶	۰/۰۶	۷۲۱۲۸۶	۱۴/۴۶
۱۳۸۲-۸۳	۲۱/۶۳	۱۱/۹۶	۳۸۲۶۴	۲/۵۴	۸۲۷۷۶۹	۱۴/۷۶
۱۳۸۳-۸۴	۲۳/۳۳	۷/۸۶	۳۹۷۷۲	۳/۹۴	۹۲۸۰۷۵	۱۲/۱۲

● کتابخانه‌های برتر

امسال نسبت به سال قبل، کتابخانه‌هایی که سرانه بیش از ۴۰ جلد داشته‌اند، از ۵ مرکز به ۷ مرکز، مراکز با سرانه بیش از ۳۵ جلد، از ۷ مرکز به ۱۰ مرکز، مراکز با سرانه بیش از ۱۹ جلد، از ۶۳ مرکز به ۷۴ و مراکز با سرانه بیش از ۱۵ جلد، از ۸۲ مرکز به ۹۱ مرکز افزایش یافته‌اند (جدول ۳).

جدول ۳- مقایسه سرانه کتاب در مراکز سمپاد در دو سال تحصیلی ۸۳-۸۴ و ۸۴-۸۳

سرانه کتاب در مراکز	در سال تحصیلی ۸۳-۸۴			در سال تحصیلی ۸۴-۸۳		
	تعداد مراکز	درصد نسبت به کل	فراوانی تجمعی	تعداد مراکز	درصد نسبت به کل	فراوانی تجمعی
بیشتر از ۴۰ جلد	۵	۴/۸۵	۵	۷	۶/۸۵	۷
۳۵ تا ۳۰/۰۱	۲	۱/۹۴	۷	۳	۲/۷۵	۱۰
۳۰-۳۰/۰۱	۸	۷/۷۷	۱۵	۹	۸/۲۶	۱۹
۳۰-۲۲/۰۱	۲۶	۲۵/۲۴	۴۱	۳۳	۳۰/۲۸	۵۲
۲۲-۱۹/۰۱	۲۲	۲۱/۲۴	۶۳	۲۲	۲۰/۱۸	۷۴
۱۹-۱۷/۰۱	۱۰	۹/۷۱	۷۳	۱۲	۱۱/۰۱	۸۶
۱۷-۱۵/۰۱	۹	۸/۷۴	۸۲	۵	۴/۵۹	۹۱
۱۵-۱۳/۰۱	۱۳	۱۲/۶۲	۹۵	۵	۴/۵۹	۹۶
۱۳-۱۱/۰۱	۴	۳/۸۸	۹۹	۶	۵/۵۰	۱۰۲
۱۱-۹/۰۱	۴	۳/۸۸	۱۰۳	۴	۳/۶۷	۱۰۶
۹-۷/۰۱	۰	-	-	۲	۱/۸۳	۱۰۸
۷-۵/۰۱	۰	-	-	۱	۰/۹۲	۱۰۹
۵ تا	۰	-	-	۰	۰	-

جدول ۴- مقایسه تعداد کتب کتابخانه‌های مراکز آموزشی سمپاد در سال تحصیلی ۱۳۸۳-۸۴ و ۱۳۸۲-۸۳

شهر	مرکز آموزشی	سال تأسیس کتابخانه	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۸۲-۸۳	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۸۳-۸۴	تعداد دانش‌آموزان مرکز	سرانه کتاب برای هر دانش‌آموز	کاهش یا افزایش سرانه
تهران	علامه حلی راهنمایی ۱	۱۳۶۲	۶۷۵۰	۷۴۵۸	۲۹۱	۲۵/۶۳	+
	علامه حلی راهنمایی ۲	۱۳۷۲	۸۶۰۵	۹۷۵۵	۲۸۰	۳۴/۸۴	+
	علامه حلی دبیرستان	۱۳۶۲	۱۳۲۶۲	۱۴۰۹۲	۹۰۵	۱۵/۵۷	+
	فرزندگان راهنمایی	۱۳۷۳	۱۰۰۵۴	۱۰۸۵۶	۵۲۳	۲۰/۷۶	+
همدان	فرزندگان دبیرستان	۱۳۶۲	۱۴۲۴۸	۱۷۹۰۰	۸۳۴	۲۱/۴۶	+
	علامه حلی	۱۳۶۶	۷۳۷۰	۷۰۸۲	۳۷۸	۱۸/۷۴	-
کرمان	فرزندگان	۱۳۶۶	۷۴۵۴	۸۰۱۸	۳۸۷	۲۰/۷۲	-
	علامه حلی	۱۳۶۶	۸۵۷۳	۱۰۲۶۲	۳۸۰	۲۷/۰۱	+
اصفهان	فرزندگان	۱۳۶۶	۱۱۷۳۱	۱۳۷۹۰	۳۸۵	۳۵/۸۲	+
	شهید آه‌های راهنمایی	۱۳۷۲	۱۰۰۴۰	۱۰۷۳۰	۳۶۴	۲۹/۴۸	+
	شهید آه‌های دبیرستان	۱۳۶۷	۲۰۷۰۰	۲۱۰۶۷	۶۰۸	۳۴/۶۵	+
	فرزندگان امین راهنمایی	۱۳۷۲	۶۵۷۰	۷۴۳۷	۴۲۴	۱۷/۵۴	+
تبریز	فرزندگان امین دبیرستان	۱۳۶۷	۱۲۲۵۰	۱۵۲۸۳	۶۳۸	۲۳/۹۵	+
	شهید مدنی راهنمایی	۱۳۶۷	۵۴۳۱	۵۸۵۳	۲۷۸	۲۱/۰۵	+
	شهید مدنی دبیرستان	۱۳۶۹	۵۸۸۵	۴۱۵۰	۴۱۱	۸/۶۳	-
	فرزندگان راهنمایی	۱۳۶۷	۶۱۷۵	۷۵۹۰	۲۸۴	۲۶/۷۳	+
مشهد	فرزندگان دبیرستان	۱۳۶۷	۶۸۱۰	۵۶۶۳	۴۸۳	۱۱/۷۲	-
	شهید هاشمی نژاد راهنمایی	۱۳۶۷	۵۵۸۵	۵۸۵۰	۲۹۴	۱۹/۹۰	+
	شهید هاشمی نژاد دبیرستان	۱۳۶۹	۷۹۹۶	۸۴۲۰	۴۸۱	۱۷/۵۱	+
	فرزندگان راهنمایی	۱۳۶۷	۵۹۶۰	۶۹۲۲	۲۹۱	۲۳/۷۹	+
یزد	فرزندگان دبیرستان	۱۳۶۹	۷۴۸۳	۸۲۲۳	۴۸۳	۱۷/۰۲	+
	شهید صدوقی	۱۳۶۷	۱۹۳۱۵	۲۱۵۰۰	۳۹۰	۵۵/۱۳	+
اراک	فرزندگان	۱۳۶۷	۱۹۱۰۸	۱۸۷۸۶	۳۹۰	۴۸/۱۷	-
	علامه حلی	۱۳۶۷	۱۱۰۰۰	۱۳۲۰۰	۳۶۲	۳۶/۴۶	+
شهرری	فرزندگان	۱۳۶۷	۱۱۵۰۹	۱۲۶۷۰	۳۷۹	۳۳/۴۳	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۷	۱۰۳۷۴	۱۰۷۷۶	۴۰۷	۲۶/۴۸	+
قم	فرزندگان زینب(س)	۱۳۶۷	۱۲۴۶۲	۱۲۸۰۲	۳۰۴	۴۲/۱۱	+
	شهید قدوسی	۱۳۶۸	۱۴۵۰۲	۱۶۰۱۰	۳۷۵	۴۲/۶۹	+
رشت	فرزندگان	۱۳۶۸	۱۰۵۰۰	۱۱۰۰۰	۳۵۳	۳۱/۱۶	+
	میرزا کوچک خان	۱۳۶۸	۹۸۴۹	۱۰۸۹۲	۴۰۵	۲۶/۸۹	+
کومانشاه	فرزندگان	۱۳۶۸	۸۳۴۰	۱۰۳۷۳	۴۰۴	۲۵/۶۸	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۷۱۳۰	۸۳۵۲	۳۷۳	۲۲/۳۹	+
ارومیه	فرزندگان	۱۳۶۸	۷۰۷۵	۸۱۶۶	۳۸۴	۲۱/۲۷	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۹۰۱۹	۱۰۱۴۲	۳۷۷	۲۶/۹۰	+
بندرعباس	فرزندگان	۱۳۶۸	۱۰۸۵۸	۱۲۸۳۰	۳۸۰	۳۳/۷۶	+
	شهید حقانی	۱۳۶۸	۶۰۰۰	۶۴۸۲	۳۴۹	۱۸/۵۷	+
کرج	فرزندگان	۱۳۶۸	۶۹۵۰	۷۰۰۰	۳۶۸	۱۹/۰۲	+
	شهید سلطانی	۱۳۶۸	۱۶۲۳۰	۱۷۱۸۹	۶۱۴	۲۸/۰۰	+
قزوین	فرزندگان	۱۳۶۸	۱۲۳۷۴	۱۳۲۱۷	۶۴۶	۲۰/۴۶	-
	شهید بابایی	۱۳۶۸	۷۴۵۱	۷۸۶۹	۳۸۵	۲۰/۴۴	+
اهواز	فرزندگان	۱۳۶۸	۹۶۴۳	۱۰۳۲۸	۳۷۰	۲۷/۹۱	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۱۴۲۰۰	۱۵۶۱۲	۶۳۹	۲۴/۴۳	+
زنجان	فرزندگان	۱۳۶۸	۱۴۸۶۱	۱۶۰۶۰	۶۳۵	۲۵/۲۹	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۶۹۶۸	۸۰۹۷	۳۶۳	۲۲/۳۱	+
شیراز	فرزندگان	۱۳۶۸	۷۲۳۷	۸۰۱۰	۳۶۱	۲۲/۱۹	+
	شهید دستغیب راهنمایی	۱۳۶۸	۴۱۴۰	۵۰۰۰	۲۸۵	۱۷/۵۴	+
شهرکرد	شهید دستغیب دبیرستان	۱۳۶۸	۶۳۷۷	۶۸۰۴	۴۵۵	۱۴/۹۵	+
	فرزندگان راهنمایی	۱۳۶۸	۹۷۷۱	۱۲۰۰۰	۲۴۶	۴۸/۷۸	+
دزفول	فرزندگان دبیرستان	۱۳۷۰	۹۲۶۰	۱۲۰۴۵	۳۷۴	۳۲/۲۱	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۹	۸۱۴۷	۸۹۵۸	۳۶۲	۲۴/۷۵	+
ساری	فرزندگان	۱۳۶۹	۸۶۷۰	۹۵۰۰	۳۷۳	۲۵/۴۷	+
	شیخ انصاری	۱۳۶۹	۶۲۶۴	۶۷۷۲	۳۶۲	۱۸/۷۱	+
ساری	فرزندگان	۱۳۶۹	۲۲۷۸	۲۷۱۴	۳۵۸	۲۲/۱۱	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۹	۵۳۸۱	۷۲۷۶	۴۰۱	۱۸/۱۴	+
	فرزندگان	۱۳۷۱	۷۲۱۰	۷۷۱۲	۳۸۷	۱۹/۹۳	+

ادامه جدول (۴)

شهر	مرکز آموزشی	سال تأسیس	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۸۲-۸۳	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۸۳-۸۴	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۸۴-۸۵	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۸۵-۸۶	کتابخانه	افزایش سرانه	کاهش یا
قائم شهر	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۳۹۱۸	۵۴۰۰	۵۴۰۰	۳۸۲	۱۴/۱۴	+	
	فرزندگان	۱۳۶۹	۴۶۰۰	۵۳۸۵	۳۷۷	۱۴/۲۸	+		
بابل	شهید بهشتی	۱۳۷۰	۵۱۷۰	۵۴۳۷	۳۸۷	۱۴/۰۵	+		
	فرزندگان	۱۳۷۰	۵۳۷۵	۵۳۵۰	۲۸۶	۱۸/۷۱	+		
بیرجند	شهید بهشتی	۱۳۷۰	۵۸۲۸	۵۷۵۴	۳۶۲	۱۵/۹۰	-		
	فرزندگان	۱۳۷۰	۶۳۶۰	۶۹۸۵	۳۷۱	۱۸/۸۳	+		
خرم آباد	شهید بهشتی	۱۳۷۰	۶۶۷۳	۷۹۵۴	۳۸۲	۲۰/۸۲	+		
	فرزندگان	۱۳۷۰	۵۰۰۰	۶۰۰۰	۳۷۴	۱۶/۰۴	+		
سمنان	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۷۳۰۰	۸۵۶۴	۳۶۳	۲۳/۵۹	+		
	فرزندگان	۱۳۷۱	۹۷۴۵	۱۱۱۵۳	۳۷۱	۳۰/۰۶	+		
شاهرود	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۹۵۴۱	۱۰۵۹۹	۳۵۹	۲۹/۵۲	+		
	فرزندگان	۱۳۷۱	۸۷۰۰	۱۰۲۱۹	۳۷۱	۲۷/۵۴	+		
آبادان و خرمشهر	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۵۵۰۰	۵۶۰۰	۲۴۰	۲۳/۳۳	-		
	فرزندگان	۱۳۷۱	۱۰۰۰۰	۱۱۰۵۹	۲۷۳	۴۰/۵۱	+		
اسلام شهر	شهید رجایی	۱۳۷۲	۷۱۴۰	۸۲۴۵	۳۰۰	۲۷/۴۸	+		
	فرزندگان	۱۳۷۲	۱۳۶۳۷	۱۳۹۸۹	۳۳۴	۴۱/۸۸	-		
زاهدان	شهید بهشتی	۱۳۷۲	۵۹۸۰	۵۴۷۵	۲۰۳	۲۶/۹۷	-		
	فرزندگان	۱۳۷۲	۶۱۷۰	۷۰۳۹	۲۲۴	۳۱/۴۲	-		
لار	شهید بهشتی	۱۳۷۲	۶۶۵۴	۷۰۷۸	۳۶۸	۱۹/۲۳	-		
	فرزندگان	۱۳۷۲	۶۵۲۴	۷۰۴۳	۳۴۳	۲۰/۵۳	+		
بجنورد	شهید بهشتی	۱۳۷۲	۵۴۳۴	۷۰۸۵	۳۵۴	۲۰/۰۱	+		
	فرزندگان	۱۳۷۲	۶۲۵۰	۶۸۶۰	۳۴۲	۲۰/۰۶	+		
بروجرد	شهید بهشتی	۱۳۷۳	۹۱۰۰	۹۹۰۰	۳۴۹	۲۸/۳۷	+		
	فرزندگان	۱۳۷۳	۷۰۰۰	۷۳۲۰	۳۷۳	۱۹/۶۲	+		
سنندج	شهید بهشتی	۱۳۷۳	۷۸۴۴	۶۹۵۸	۳۳۶	۲۰/۷۱	-		
	فرزندگان	۱۳۷۳	۶۷۵۰	۷۰۳۴	۳۵۰	۲۰/۱۰	-		
سبزوار	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۱۱۵۲۳	۱۴۰۳۵	۳۵۳	۳۹/۷۶	+		
	فرزندگان	۱۳۷۴	۱۰۰۰۰	۱۱۳۰۰	۳۶۷	۳۰/۷۹	+		
نیشابور	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۸۹۰۰	۶۶۷۰	۳۵۹	۱۸/۵۸	-		
	فرزندگان	۱۳۷۴	۸۲۰۰	۸۸۳۰	۳۸۲	۲۳/۱۲	+		
بوشهر	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۳۵۰۰	۵۲۰۰	۲۸۳	۱۸/۳۷	+		
	فرزندگان	۱۳۷۴	۷۳۶۸	۸۷۱۸	۳۱۳	۲۷/۸۵	+		
اردبیل	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۵۱۴۷	۵۸۸۲	۳۷۲	۱۵/۸۱	+		
	فرزندگان	۱۳۷۴	۵۶۰۰	۶۵۸۰	۳۸۸	۱۶/۹۶	+		
ایلام	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۵۴۳۲	۷۲۲۶	۳۲۲	۲۲/۴۴	+		
	فرزندگان	۱۳۷۴	۳۳۰۹	۴۰۲۲	۳۲۲	۱۲/۴۹	+		
کاشان	شهید بهشتی	۱۳۷۵	۴۸۸۰	۷۲۲۴	۳۳۴	۲۱/۶۳	+		
	فرزندگان	۱۳۷۵	۷۴۲۰	۸۱۰۳	۳۳۵	۲۴/۱۹	+		
گرگان	شهید بهشتی	۱۳۷۷	۸۲۵۰	۱۰۱۲۰	۳۶۷	۲۷/۵۷	+		
	فرزندگان	۱۳۷۷	۸۲۰۰	۱۰۰۰۵	۳۵۷	۲۸/۰۳	+		
یاسوج	شهید بهشتی	۱۳۷۷	۳۳۸۱	۳۴۲۰	۳۵۱	۹/۷۴	-		
	فرزندگان	۱۳۷۷	۳۱۸۶	۳۷۰۰	۳۴۷	۱۰/۶۶	+		
آمل	شهید بهشتی	۱۳۷۷	۵۱۲۲	۵۶۲۰	۳۸۸	۱۴/۴۸	+		
	فرزندگان	۱۳۷۷	۴۳۰۰	۴۸۰۰	۳۹۴	۱۲/۱۸	+		
مراغه	شهید بهشتی	۱۳۸۲	۱۸۵۲	۲۱۵۰	۲۱۱	۱۰/۱۹	-		
	فرزندگان	۱۳۸۲	۱۸۰۰	۲۳۸۱	۲۰۸	۱۱/۴۵	-		
شهریار	علامه حلی	۱۳۸۲	۱۶۱۰	۲۷۸۰	۲۱۸	۱۲/۷۵	-		
	فرزندگان	۱۳۸۲	۲۲۱۱	۴۲۱۷	۲۱۴	۱۹/۷۱	-		
گنبدکاووس	شهید بهشتی	۱۳۸۳	-	۶۸۲	۱۰۶	۶/۴۳			
	فرزندگان	۱۳۸۳	-	۱۲۵۳	۱۰۶	۱۱/۸۲			
رفسنجان	علامه حلی	۱۳۸۳	-	۲۰۵۷	۱۰۴	۱۹/۷۸			
	فرزندگان	۱۳۸۳	-	۲۱۰۰	۱۰۹	۱۹/۲۷			
سیرجان	آیتا... خامنه‌ای	۱۳۸۳	-	۷۵۰	۱۰۱	۷/۴۳			
	فرزندگان	۱۳۸۳	-	۱۰۲۰	۹۹	۱۰/۳۰			
جمع			۸۲۷۷۶۹	۹۲۸۰۷۵	۳۹۷۷۲	۲۳/۳۳	+		

که روند رو به بهبود سرانۀ کتاب را در مراکز نشان می‌دهد. این مراکز به ترتیب «شهید صدوقی» یزد با ۵۵/۱۳، «راهنمایی فرزنانگان شیراز» با ۴۸/۷۸، «فرزانگان یزد» با ۴۸/۱۷، «شهید قدوسی قم» با ۴۲/۶۹ و «فرزانگان زینب (س) شهرری» با ۴۲/۱۱، «فرزانگان اسلامشهر» با ۴۱/۸۸ و بالاخره «فرزانگان خرمشهر - آبادان» با ۴۰/۵۱ دارای بالاترین سرانه کتاب هستند (جدول ۴).

○ از نظر تعداد کتاب، به برکت سرمایه‌گذاری‌های خوب سالهای گذشته، شهید «صدوقی یزد» با ۲۱۵۰۰ جلد، اول و «دبیرستان شهیدآزاد» اصفهان با ۲۱۰۷۶ جلد کتاب در رتبه دوم مراکز سمپاد قرار دارند. مراکز دیگری هم که بیش از ۱۵۰۰۰ جلد کتاب دارند عبارتند از: «دبیرستان فرزنانگان تهران»، دبیرستان «فرزانگان امین اصفهان»، «فرزانگان یزد»، «شهید قدوسی قم»، «شهیدسلطانی کرج»، «فرزانگان و شهیدبهشتی اهواز». در بین مدارس قدیمی‌تر «شهیدبهشتی و فرزنانگان یاسوج»، رتبه خویش را در رأس بدترین مراکز از نظر تعداد سرانه کتاب، کماکان حفظ نموده‌اند (جدول ۴).

○ همانطور که جدول ۴ نشان می‌دهد، ۱۹ مرکز با کاهش سرانه کتاب روبرو هستند که برخی در توجیه این امر، از رده خارج کردن کتب مستعمل خود را عنوان نموده‌اند. چند مرکز هم افزایش کتاب داشته‌اند، منتها بر اثر افزایش دانش آموز نتوانسته‌اند سرانه مثبت کتاب داشته باشند.

○ ○ ○